

KÕIKJALE ULATUV DIGITAALNE ÜHTNE TURG

Digitaalne ühtne turg on üks kõige paljutõotavamaid ja nõudlikumaid arenguvaldkondi, mis võib tänu tõhususe tõstmisele anda lisatulu 415 miljardit eurot aastas. See avab uusi võimalusi majanduse elavdamiseks e-kaubanduse abil, hõlbustab samal ajal ettevõtete jaoks haldus- ja finantsnõuete täitmist ning suurendab e-valitsuse rakenduste abil tarbijate mõjuvõimu. Digitaalsel ühtsel turul loodud äri- ja valitsemisteenused lähevad fikseeritud platvormidelt üle mobiilsetele platvormidele ja sõltuvad üha vähem asukohast, muutes teabe ja infosisu kättesaadavaks igal ajal, igas kohas ja iga seadme abil (kõikjale ulatuv kaubandus ja valitsus). Sellised arengud nõuavad õigusraamistikku, mis soodustaks pilvandmetöötlust ja piirideta mobiilse andmeside arendamist ning lihtsustaks juurdepääsu teabele ja infosisule, kaitstes seejuures eraelu puutumatust, isikuandmeid, küberturvalisust ja võrgu neutraalsust.

ÕIGUSLIK ALUS

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 4 lõike 2 punkt a ning artiklid 26, 27, 114 ja 115.

EESMÄRGID

Digitaalne ühtne turg tähendab sisuliselt riiklike tökete kõrvaldamist veebis toimuvatelt tehingutelt. Selle aluseks on käsitlus sellisest ühtsest turust, mis kõrvaldab liikmesriikidevahelised kaubandustõkked, et suurendada majanduslikku jõukust ja aidata luua üha tihedamat liitu Euroopa rahvaste vahel. Nimetatud käsitlus arendatakse edasi siseturu kontseptsiooniks, kusjuures siseturu määratletakse kui sisepiirideta ala, kus on tagatud inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Lissaboni strateegiat^[1] jätkavas strateegias „Euroopa 2020“ tutvustatakse ühena seitsmest juhtalgatusest Euroopa digitaalarengu tegevuskava^[2] ning tunnistatakse, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamisel on Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamisel keskne tähtsus (2.3.3). Komisjon tunnistas oma digitaalse ühtse turu strateegias digitaalse ühtse turu esmatähtsust^[3].

Digitaalne ühtne turg võib muuta teabe kättesaadavaks, suurendada tõhusust tehingukulude vähenemise, mittemateriaalse tarbimise ja väiksema ökoloogilise jalajälje näol ning juurutada paremad äri- ja haldusmudelid^[4]. E-kaubanduse laienemine toob tarbijale konkreetset kasu näiteks kiirelt arenevate uute toodete, hinnalanguse, kaupade ja teenuste suurema valiku ja parema kvaliteedi näol, seda tänu piiriülesele kaubandusele ja pakkumiste lihtsamale

[1]Lissaboni strateegia eesmärk oli muuta EL maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmispõhiseks majandusjõuks, mis suudaks saavutada jätkusuutliku majanduskasvu koos paremate ja arvukamate töökohtade loomise ning suurema sotsiaalse ühtekuuluvusega.

[2]<http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

[3]Komisjoni teatis „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“ (COM(2015)0192). Vt ka pressiteatega koos avaldatud lisadokumente aadressil http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_en.htm. Teavet asjakohaste (avatud, plaanitud või lõppenud) avalike konsultatsioonide kohta leiab aadressilt <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations>

[4]Vt Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni jaoks 2014. aastal koostatud uuringut „Streaming and Online Access to Content and Services“ (Voogedastus ning infosisu ja teenuste kättesaadavus veebis):

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/JOIN/2014/492435/IPOL-IMCO_ET\(2014\)492435_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/JOIN/2014/492435/IPOL-IMCO_ET(2014)492435_EN.pdf)

võrdlemisele^[5]. Ulatuslikum e-valitsus hõlbustab nii kodanike kui ka ettevõtjate jaoks veebipõhist eeskirjade täitmist ning teeb töökohad ja ärivõimalused kättesaadavamaks^[6].

Euroopa meetmete puudumisest tulenevate kulude ülevaatest ning parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni (IMCO) uuringust siseturu ja tarbijakaitse panuse kohta majanduskasvu võib näha, et digitaalne ühtne turg võib 28 liikmesriigiga ELi SKPd suurendada ligikaudu 415 miljardi euro võrra^[7]. Konkreetsetes poliitikavaldkondades võimaldab näiteks pilvandmetöötuse kasutuselevõtt 80%-l organisatsioonidest kärpida kulusid 10–20%. Muud eelised on näiteks ulatuslikum kaugtöö kasutamine (46%), tootlikkuse (41%) ja standardimise kasv (35%), uued ärivõimalused (33%) ja uued turud (32%)^[8]. Kaitsetumad (vanemaealised, liikumispuudega, maapiirkondades isoleerituna elavad, väikese ostujõuga) isikud võivad digitaalsest ühtsest turust eriti palju kasu saada ning see aitaks ELil paremini leevendada tänaseid demograafilisi probleeme^[9].

SAAVUTUSED

Euroopa majanduse taaselavdamine digitaalse ühtse turu abil. Arvestades, et siseturu potentsiaali ei ole praegu täielikult ära kasutatud, on Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon astunud samme selle taaselavdamiseks ning üldsuse, tarbijate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) seadmiseks ühtse turu poliitika keskmesse^[10]. Digitaalsel ühtsel turul on nende püüdluste juures keskne koht.

Teatises „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ ([COM\(2010\)2020](#)) esitas komisjon seitse juhtalgatust, sealhulgas digitaalarengu tegevuskava, mille eesmärk on muuta Euroopa arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majandusruumiks, kus on kõrge tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tase.

Lisaks strateegiale „Euroopa 2020“ avaldas komisjon 2010. aasta mais aruande „Ühtse turu uus strateegia Euroopa majanduse ja ühiskonna teenistuses“, mille eesmärk oli töötada välja terviklik ühtse turu strateegia, mis hõlmaks kõiki asjaomaseid poliitikavaldkondi, sealhulgas digitaalpoliitikat. Selles esitati ka mitmeid algatusi, mille eesmärk oli tugevdada ühtset turgu tõkete kõrvaldamisega. Nimetatud komisjoni teatiseid ning Euroopa Parlamendi 20. mai 2010. aasta resolutsioon ühtse turu loomise kohta tarbijatele ja kodanikele^[11] olid ettevalmistuseks teatisele „Ühtse turu akt“ ([COM\(2010\)0608](#)), milles komisjon esitas rea meetmeid ELi majanduse ergutamiseks ja töökohtade loomiseks. Pärast 11. jaanuari 2012. aasta teatist „Ühtne raamistik usalduse loomiseks digitaalse ühtse turu vastu seoses e-kaubanduse ja internetipõhiste teenustega“ ([COM\(2011\)0942](#)) avaldas komisjon 2012. aasta

---

[5] Hiljutistest algatustest saadava kasu suuruse arvutamise kohta vaata Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni jaoks koostatud ülevaadet (briefing) „Roadmap to Digital Single Market“ (Digitaalse ühtse turu kujundamise tegevuskava, 2012), <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201209/20120914ATT51402/20120914ATT51402EN.pdf>.

[6] Vt Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni jaoks koostatud uuringut „European Single Point of Contact“ (Üleeuroopaline ühtne kontaktpunkt), 2013, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507453/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507453_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507453/IPOL-IMCO_ET(2013)507453_EN.pdf)

[7] Vt Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni jaoks koostatud uuringut „Contribution of the Internal Market and Consumer Protection to Growth“ (Siseturu ja tarbijakaitse panus majanduskasvu), poliitikaosakond A, 2014 [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/518762/IPOL_STU\(2014\)518762_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/518762/IPOL_STU(2014)518762_EN.pdf) ja [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU\(2015\)536364_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU(2015)536364_EN.pdf)

[8] Komisjoni teatis „Pilvandmetöötuse võimaluste kasutamine Euroopas“ ([COM\(2012\)0529](#)).

[9] Komisjoni teatis „Ühtne raamistik usalduse loomiseks digitaalse ühtse turu vastu seoses e-kaubanduse ja internetipõhiste teenustega“ ([COM\(2011\)0942](#)).

[10] Varem on püütud ühtse turu toimumist parandada ja tarbijakaitset tagada nt järgmiste dokumentidega: andmekaitse direktiiv (95/46/EÜ), praegu arutab Euroopa Parlament 2012. aasta ettepanekut võtta vastu andmekaitse üldmäärus), e-kaubanduse direktiiv (2000/31/EÜ), telekommunikatsiooni pakett, mis hõlmab eraelu puutumatust käsitlevat direktiivi (2002/58/EÜ), makseteenuste direktiivi (2007/64/EÜ), tarbijaõiguste direktiivi (2011/83/EL) ja rändlusteenuste määrust (531/2012).

[11] JELT C 161 E, 31.5.2011, lk 84.

juunis teatise pealkirjaga „Ühtse turu parem juhtimine“ ([COM\(2012\)0259](#)). Selles soovitatakse keskenduda suurima kasvupotentsiaaliga sektoritele, sealhulgas sellistele võrguvaldkondadele nagu energeetika ja telekommunikatsioon.

Septembris 2012 avaldas komisjon teatise „Pilvandmetöötluse võimaluste kasutamine Euroopas“, milles tegi ettepaneku järgmisteks põhimeetmeteks: 1) raiuda tee läbi standardite rägastiku, 2) tagada õiglasel ja turvalisel lepingutingimused ning 3) luua Euroopa pilvandmetöötluse partnerlus avalikust sektorist lähtuva innovatsiooni ja majanduskasvu edendamiseks. Selle eesmärk oli käsitleda niisuguseid küsimusi nagu digitaalse ühtse turu killustatus ja komplitseeritud lepingukeskkond ([COM\(2012\)0529](#)).

Oktoobris 2012 esitas komisjon teatisega „Ühtse turu akt II“ ([COM\(2012\)0573](#)) teise komplekti ettepanekuid 12 põhimeetme kujul, mille juures keskendutakse järgmisele neljale tähtsamale majanduskasvu, usalduse ja tööhõive käivitajale: ühendatud võrgud, kodanike ja ettevõtete piiriülene liikuvus, digitaalmajandus ning ühtekuuluvust ja tarbijate hüvesid suurendavad meetmed.

6. mail 2015 võttis komisjon vastu digitaalse ühtse turu strateegia, mis koosneb kolmest sambast: 1) tarbijate ja ettevõtjate parem juurdepääs digitaalsetele kaupadele ja teenustele kogu Euroopas; 2) digitaalkõrvalduste ja innovaatiliste teenuste arenguks sobivate tingimuste ja võrdsete tingimuste loomine; 3) digitaalmajanduse kasvupotentsiaali maksimeerimine. Komisjon koostas nende sammaste alla kuuluvast 16 põhimeetmest koosneva tegevuskava, mille rakendamine algab 2016. aasta lõpus^[12]. Selleks et mõõta Euroopa edenemist digitaalmajanduse ja -ühiskonna suunas, koostas komisjon digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksi^[13] (DESI) nimelise veebiabivahendi. Selles on ühendatud viis asjakohast näitajat, mis kajastavad ELi praegusi digitaalkõrvalduste meetmeid ja annavad ülevaate iga liikmesriigi saavutustest. Pärast strateegia avaldamist on komisjon esitanud rea digitaalse ühtse turu kujundamiseks mõeldud seadusandlike ettepanekuid. Uutes seadusandlikes ettepanekutes keskendutakse sellistele küsimustele nagu õigustamatud asukohapõhised piirangud^[14], pakkiide piiriülene kättetoimetamine^[15], veebisüsteemide piiriülene kaasaskantavus^[16], tarbijakaitsealase koostöö määruse läbivaatamine^[17], audiovisuaalsed meediateenused^[18], kaupade interneti- ja muu kaugmüügi lepingud^[19] ning digitaalsisuga kättesaadavaks tegemise lepingud^[20]. Lisaks on

---

[12]Komisjoni teatis „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“ ([COM\(2015\)0192](#)). Vt ka pressiteatega koos avaldatud lisadokumente aadressil http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_en.htm. Teavet asjakohaste (avatud, plaanitud või lõppenud) avalike konsultatsioonide kohta leiab aadressilt <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations>.

[13]http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-385_en.htm

[14]Ettepanek võtta vastu määrus, mis käsitleb siseturul asukohapõhiste piiramist ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0289>

[15]Ettepanek võtta vastu määrus pakkiide piiriülese kättetoimetamise kohta <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/ET/1-2016-285-ET-F1-1.PDF>

[16]Ettepanek võtta vastu määrus veebisüsteemide piiriülese kaasaskantavuse tagamise kohta siseturul <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/ET/1-2015-627-ET-F1-1.PDF>

[17]Ettepanek võtta vastu määrus tarbijakaitsealaste õigusaktide jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta ([2016/0148\(COD\)](#)), http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/unfair-trade/docs/cpc-revision-proposal_en.pdf

[18]Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta, et võtta arvesse muutuvat turuolukorda ([COM\(2016\)0287](#))

[19]Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, ([COM\(2015\)0635](#)) – [2015/0288\(COD\)](#), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1450431933547&uri=CELEX:52015PC0635>

[20]Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta ([COM\(2015\)0634](#)) – [2015/0287\(COD\)](#), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1450431933547&uri=CELEX:52015PC0634>.

komisjon avaldanud teatise, milles selgitatakse tulevaste poliitikameetmete lähenemisviisi, näiteks seoses veebiplatvormidega^[21].

EUROOPA PARLAMENDI ROLL

Parlament on aktiivselt osalenud siseturu taaselavdamisel ja tegeleb innukalt digitaalse ühtse turu edendamise ja suunamisega^[22].

Tema 20. aprilli 2012. aasta resolutsioonis e-valitsuse kui konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu juhtiva jõu kohta^[23] juhiti tähelepanu sellele, et kogu ELi hõlmavate piiriüleste e-haldusteenuste tagamiseks on vaja selgepiirilist ja ühtset ELi õigusraamistikku e-autentimise, e-identifitseerimise ja digitaalallkirjade vastastikuseks tunnustamiseks.

Parlament võttis 11. detsembril 2012 vastu kaks siseturuga seotud muud kui seadusandlikku resolutsiooni, millest üks käsitles digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimist^[24] ja teine digitaalse vabaduse strateegiat ELi välispoliitikas^[25]. Nende resolutsioonide eesmärk oli töötada välja poliitika ja tegutsemisviis tõelise digitaalse ühtse turu rajamiseks ELis, mis ühtlustaks 27 erinevat eeskirjadekogumit muu hulgas sellistes olulistes valdkondades nagu käibemaks, postiteenused ja intellektuaalomandi õigused. Üks liikmesriikide vaheliste digitaaltõkete kõrvaldamise eesmärgil antud soovitus komisjonile ja nõukogule oli siduda VKEd digitaalrevolutsiooniga tõelise, hästi välja kujundatud üle-euroopalise e-kaubanduse abil.

Parlament võttis 4. juulil 2013 vastu veel ühe resolutsiooni digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise kohta^[26], milles keskendutakse digitaalse ühtse turu potentsiaali täielikule ärakasutamisele, kutseoskuste lõhe küsimusele, kindluse, turvalisuse ja tarbijate usalduse kasvatamisele, atraktiivse seadusliku digitaalse infosisu pakkumisele ning liikuvusteenuste ja rahvusvahelise mõõtme laiendamisele. Selles resolutsioonis on esitatud poliitilised suunised, mida komisjon hiljem oma digitaalse ühtse turu strateegias järgis. Euroopa Parlamendi digitaalvaldkonnas saavutatud tulemuste aluseks on parlamendiliikme Rõza Gräfin von Thun und Hohensteini juhitud e-kaubanduse ja digitaalse ühtse turu töörihma tehtud ettevalmistustööd.

Vastuseks digitaalse ühtse turu strateegiale võttis Euroopa Parlament 19. jaanuaril 2016 vastu resolutsiooni ettevalmistuste kohta digitaalse ühtse turu aktiks^[27], milles palutakse komisjonil lõpetada põhjendamatute asukohapõhiste piirangute tava, parandada ELi tarbijate juurdepääsu kaupadele ja teenustele, tagada kõigile võrdne ja tulevikukindel tarbijakaitse hoolimata sellest, kas digitaalsisu osteti internetist või mujalt, leida pakkiide piiriülesele kättetoimetamisele innovaatilised lahendused, et parandada teenuseid ja vähendada kulusid, kaotada VKEsid, idufirmasid ja laienevaid firmasid segavad tõkked ning kasutada ära uute IKT-tehnoloogiate, näiteks suurandmete, pilvandmetöötuse, asjade interneti ja 3D-printimise pakutavad võimalused. Parlament leidis, et veebiplatvormide (nt otsingumootorite ja rakendustepoodide) suhtes tuleks jätkata innovatsioonisõbralikku poliitikat, mis hõlbustab turule sisenemist, ning soovis eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi läbivaatamist, et tagada selle sätete kooskõla ELi uute andmekaitse-eeskirjadega.

---

[21]Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Veebiplatvormid ja digitaalne ühtne turg. Euroopa võimalused ja probleemid“ (COM(2016)0288), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TEXT/?uri=CELEX%3A52016DC0288>

[22]Interaktiivse ülevaate saamiseks parlamendi õigusloometegevusest digitaalse ühtse turu valdkonnas vaata: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/542204/IPOL_ATAG\(2015\)542204_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/542204/IPOL_ATAG(2015)542204_EN.pdf)

[23]Vastuvõetud tekstid, [P7_TA\(2012\)0140](#).

[24]Vastuvõetud tekstid, [P7_TA\(2012\)0468](#).

[25]Vastuvõetud tekstid, [P7_TA\(2012\)0470](#).

[26]Vastuvõetud tekstid, [P7_TA\(2013\)0327](#).

[27]Vastuvõetud tekstid, [P8_TA\(2016\)0009](#).

Parlament kujundab digitaalset ühtset turgu aktiivse seadusandliku tegevuse kaudu. Kõige hiljutisem õigusloometöö hõlmab võrgu neutraalsuse garantiide kehtestamist, rändlustasude alandamist ja andmeside rändlustasude kaotamist 15. juunil 2017^[28] ning kiire elektroonilise side võrkude kasutuselevõtukulude vähendamise meetmeid käsitleva direktiivi^[29], e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalikke usaldusteenuseid siseturul käsitleva määruse^[30] ning Euroopa küberjulgeoleku alaseid eeskirju käsitleva direktiivi^[31] vastuvõtmist. Andmekaitsepaketti^[32] kuuluv määrus (EL) 2016/679 ja direktiiv (EL) 2016/680 avaldati Euroopa Liidu Teatajas 4. mail 2016^[33]. Need õigusaktid hõlbustavad kodanike juurdepääsu oma andmetele ja teabele selle kohta, kuidas neid andmeid töödeldakse, samuti sätestati andmete ülekantavuse õigus, selgemalt sõnastatud õigus olla unustatud ning isiku õigus saada teavet selle kohta, et tema andmetesse on sisse häkitud^[34]. Määrust kohaldatakse alates 25. maist 2018. Liikmesriigid on kohustatud direktiivi oma siseriiklikku õigusesse üle võtma 6. maiks 2018^[35]. Praegu teeb parlament ulatuslikku seadusandlikku tööd ettepanekutega, mis esitati järeelmeetmetena digitaalse ühtse turu strateegiale ja Euroopa Parlamendi resolutsioonile ettevalmistuste kohta digitaalse ühtse turu aktiks^[36].

Euroopa Parlamendi teostatud uuringud näitavad digitaalse ühtse turu suurt potentsiaali Euroopa kodanike ja ettevõtete kulude ja neid segavate tõkete vähendamisel^[37], Euroopa majanduse keskkonnasõbralikumaks muutmisel^[38] ja selle sotsiaalse mõõtme tugevdamisel^[39]. Euroopas võimaldab suure osa sellest potentsiaalst realiseerida e-valitsuse ja sellega seotud teenuste, näiteks e-tervishoiu edasiarendamine^[40].

Hiljutised uuringud näitavad, et Brexiti protsess tekitab märkimisväärset ebakindlust ja negatiivset mõju ühtsele turule ning Euroopa kodanike õigustele digitaalsel ühtsel turul^[41]. Euroopa Parlament peab mängima olulist rolli selles, et kõnealuses protsessis oleks tagatud demokraatlik legitiimsus ja kodanike õiguste austamine^[42].

Mariusz Maciejewski
10/2018

---

[28]ELT L 310, 26.11.2015, lk 1; ELT C 261 E, 10.9.2013, lk 54.

[29]ELT L 155, 23.5.2014, lk 1.

[30]ELT L 257, 28.8.2014, lk 73.

[31]Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus.

[32][http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011\(COD\)&l=et](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011(COD)&l=et)

[33]<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=OJ.L.2016.119:FULL&from=ET>

[34]http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_et.pdf

[35]<http://ec.europa.eu/justice/data-protection/>

[36]Vastuvõetud tekstid, [P8_TA\(2016\)0009](#).

[37]Uuring „Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market“ (Ettevõtete kulude ja neid segavate tõkete vähendamine ühtsel turul) (2016), mille koostasid IMCO-komisjoni jaoks poliitikaosakond A ja London Economics, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578966/IPOL_STU\(2016\)578966_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578966/IPOL_STU(2016)578966_EN.pdf)

[38]Uuring „Longer lifetime for products“ (Toodete eluea pikendamine) (2016), mille koostasid IMCO-komisjoni jaoks poliitikaosakond A ja TNO.

[39]Uuring „Social economy“ (Sotsiaalmajandus) (2016), mille koostasid IMCO-komisjoni jaoks poliitikaosakond A ja Optimity Advisors, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578969/IPOL_STU\(2016\)578969_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578969/IPOL_STU(2016)578969_EN.pdf)

[40]Uuring „Ubiquitous developments of the Digital Single Market“ (Digitaalse ühtse turu kõikjale ulatuvad arengud) (2013), mille koostasid IMCO-komisjoni jaoks poliitikaosakond A ning organisatsioonide WIK, RAND ja TNO konsortsium, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf).

[41]Repsi R., „Proceedings of the Workshop on the consequences of Brexit“ (Brexiti tagajärgede seminari dokumendid), 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602052/IPOL_STU\(2017\)602052_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602052/IPOL_STU(2017)602052_EN.pdf) ja Eeckhout P., „The Consequences of Brexit for the Customs Union and the Internal Market Acquis for Goods“ (Brexiti tagajärjed tolliliidule ja kaupade siseturu õigustikule), 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/602053/IPOL_BRI\(2017\)602053_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/602053/IPOL_BRI(2017)602053_EN.pdf)

[42]Stoll P.T., „The Role and Powers of the European Parliament in the Brexit Process“ (Euroopa Parlamendi roll ja volitused Brexiti protsessis), 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/602054/IPOL_IDA\(2017\)602054_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/602054/IPOL_IDA(2017)602054_EN.pdf)